

TÜRK TARİH KURUMU OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI TUTANAK ÖZETİ

15 Nisan 1983

Türk Tarih Kurumu'nun yıllık olağan Genel Kurul toplantısı Kurum Tüzüğü'nün 11. maddesi gereğince 15 Nisan 1983 Cuma günü saat 10'da Kurum merkezinde yapıldı.

Kurum üyeleri saat 9'da Kurucuları Ulu Önder ATATÜRK'un Anıtkabirini ziyaret ederek saygı duruşunda bulundular. Başkan Ord. Prof. Dr. Sedat Alp Anıtkabir'e bir çelenk koydu ve şeref defterini imzaladı.

Kurum merkezine dönen üyeler Genel Kurul toplantısına katıldılar. Yapılan yoklamada 25 üyenin hazır bulunduğu ve çoğunluğun olduğu anlaşıldı.

Başkan Ord. Prof. Dr. Sedat Alp, bu yıl kaybettiğimiz iki değerli üyemiz Bayan Fakihe Öymen ve Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu'nun anısına üyeleri saygı duruşuna davet etti. Saygı duruşu yapıldı.

Gündem gereğince Genel Kurul toplantısını yönetmek üzere yapılan seçimde Başkanlığa E. Amiral Fahri Çoker, II. Başkanlığa Prof. Dr. Coşkun Üçok ve Yazmanlıklara da Prof. Dr. Nejat Göyünç ve Elçi Bilâl N. Şimşir oybirliği ile seçildiler.

Başkanlık divanı yerlerini aldıktan sonra Başkan E. Amiral Fahri Çoker, halen Danışma Meclisinde görüşülmekte olan "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu" teklifinin kanunlaşması halinde sonuncusu olacak bu Genel Kurul'da kendilerini başkanlık divanına seçmek suretiyle gösterilen teveccühe şahsı ve divan arkadaşları adına şükranlarını sundu.

Gündemin 5. Maddesine geçilerek Yönetim ve Denetleme Kurulları raporlarıyla Basımevi çalışma raporu okunmak üzere Başkan'a söz verildi. Genel Yönetmen V. Bayan Mihin Lugal raporları okudu.

Yönetim Kurulu çalışma raporu üzerine söz alan üyeler Prof. Dr. Münir Aktepe, Prof. Dr. Şerafettin Turan, Prof. Dr. Neşet Çağatay, Elçi Bilâl N. Şimşir, Ord. Prof. Reşat Kaynar özellikle Kurum'un yayın faaliyeti ve aktüel bir konu olarak Ermeni sorunu üzerindeki çalışmalar hakkında düşüncelerini belirttiler.

Söz alan Başkan Ord. Prof. Dr. Sedat Alp, yayın faaliyetinde geçen yıl büyük bir aşama kaydedildiğini, kabarık görülen yayın listesinde mevcut kitapların basımı için büyük bir gayret gösterildiğini, Ermeni Kitabı için görevlendirilen üyelerin müstakil çalıştıklarını, ancak kısım kısım basılanlar sonradan biraraya getirilerek cilt halinde toplanacağını, ilk kez bu yıl açılan Ankara kitap sergisinde Kurum yayınlarının büyük ilgi gördüğünü, bu itibarla İzmir kitap fuarına da Kurum'un katılması için karar alındığını söyledi.

Oturum Başkanı E. Amiral Fahri Çoker, çalışma raporunda 186 sayılı Belleğin rahmetli üyemiz Hikmet Bayur'un anısına yayınlanacağı belirtilmiştir.

Halbuki Belleten'e girecek elimizde çok yazı var. Bayur için gönderilen yazılar ise iki Belleten'i dolduracak. Bu itibarla Bayur için ayrı bir anı kitabı çıkarılmasını öneriyorum, dedi. Öneri bütün üyelerce olumlu karşılandı ve Hikmet Bayur'un anısına ayrı bir kitap düzenlenmesine oybirliği ile karar verildi.

30 Kasım 1982 tarihli 2719 sayılı kanun hükümleri gereğince, faaliyetlerine izin verilen derneklerin her derecedeki organlarının seçimleri, Anayasa'nın 33 ve 135. maddelerinde belirlenen ilkeler doğrultusunda yeni kanuni düzenlemeler yapıncaya kadar ertelenmiş bulunduğundan Kurum'un diğer organları yanında Yönetim Kurulu'nun görevini sürdürmesi itibariyle çalışma raporu üzerine bir aklama oylaması yapılmayarak gündemin 6. maddesine geçildi. 1983 yılı bütçe tasarısını incelemek üzere oluşturulacak Yarkurul'a Prof. Dr. Neşet Çağatay, Prof. Dr. Ali Sevim ve Prof. Dr. Tahsin Yazıcı seçildiler.

Yarkurul'un incelemesini yapıp raporunu vermesi için saat 14'de toplanılmak üzere oturuma ara verildi.

İkinci oturuma aynı üyelerin katılımıyla saat 14'de E. Amiral Fahri Çoker'in başkanlığında devam edildi. Bütçe Yarkurulu'nun raporunu hazırladığı anlaşılma ile önerilerle birlikte okutturuldu. Bütçe tasarısının maddeleri ve öneriler ayrı ayrı okutturularak oya sunuldu. Bilimsel giderlerde telif ve tercüme ücretleri dilimine 5 milyon lira eklenerek 10 milyon liraya, baskı giderleri dilimine 6.5 milyon lira eklenerek 25 milyon liraya, bilimsel araştırmalar ve konferanslar dilimine 500.000 lira eklenerek 1 milyon liraya, kazı giderleri dilimine 3 milyon lira ilave edilerek 10 milyon liraya ve kongre ve sergiler dilimine 500.000 lira eklenerek 2 milyon liraya çıkarılması ve bu artışların bütçede tasarruf olarak gösterilen 42 milyon liradan karşılanması kabul edildi.

Gündemin 8. maddesine geçildi. Yönetim Kurulu'nun, Kurum Yönetmeliğinin 48, 54 ve 150. maddelerinde bazı değişiklikler yapılması hakkındaki önerisi okundu. Değişiklikler konusunda söz alan üyeler Prof. Dr. Semavi Eyice, Prof. Dr. Şerafettin Turan, Prof. Dr. Coşkun Üçok, Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal, Prof. Dr. Adnan Erzi ve Prof. Dr. Suat Sinanoğlu düşüncelerini belirttiler. Bu düşünceler ışığında yapılan düzenlemelerle Yönetim Kurulu'nun yönetmelik değişikliği önerileri oya usunlarak aşağıdaki şekilde kabul edildi:

“Madde 48 —

h) Yabancı dillerdeki yayınlanmamış belgelerin hazırlanıp yayınlanmasında her saymaca sayfasına 12,

i) Osmanlıcadan bugünkü dile yapılan aktarmaların her saymaca sayfasına 12,

j) Yayınlanmamış Osmanlıca metinlerin yayınlanmasında her saymaca sayfasına 14,

l) Her türlü bibliyografik eserlerin her saymaca sayfasına 14, dizinlerin her saymaca sayfasına 12,”

“Madde 54 —

Ek fıkra:

“Yukarıdaki hükümler kitabın ikinci ve sonraki baskılarında yazar ve çevirmenlerine aynen uygulanır. Varislere tanıtma nüshaları dışında bu miktarın yarısı verilir.”

bir miktarda basılmışsa ödenecek ücrete her 1000 için % 15 oranında ayrı bir ödeme yapılır. Bu şekilde yapılacak ek ödeme ödenen telif ve çeviri ücreti miktarını geçemez.

Yönetim Kurulu'nca veya Bilim Kollarınca hazırlanacak bilimsel raporlara verilecek telif hakkını Yönetim Kurulu saptar.

Basilmasına karar verilen kitabın telif veya çeviri ücretinin yarısı yazara peşin olarak ödenir ve mahsubu yapılır.

Yönetmeliğin 54, 71 ve 152. maddelerindeki değişiklik önerileri için söz isteyen olmadı. Maddeler ayrı ayrı oylanarak aşağıdaki şekilde oybirliğiyle kabul olundu:

Madde 54 - (İkinci fıkra)

Kurum, yazar veya çevirmenin isteği üzerine, eserin tanıtmasını yapacak kurum, kişi ve dergilere 25 taneyi aşmamak üzere, ayrıca kitap gönderebilir.

Madde 71 - (Son fıkra)

Hizmetin zorunlu kıldığı hallerde Kurum'un sağlık ve teknik işlerinde çalıştırılmak kaydıyla Yönetim Kurulu kararıyla yukarıdaki fıkra dışında işlem yapılabilir.

Madde 152 - (İkinci cümle)

Bu paraya T. C. Emekli Sandığı'ndan borç para alanlara uygulandığı oranda bir faiz uygulanır. Faiz tutarı ödeme sırasında borç verilen paradan peşinen kesilir.

Bu maddelerde yapılan değişikliklerin 1 Ocak 1983 tarihinden geçerli sayılmasını ve Yönetmeliğe geçici 2. madde eklenmesini öngören öneri oylanarak oybirliğiyle kabul edildi.

Gündemin beşinci maddesine geçildi. Yönetim Kurulu, Yüksek Hakem Kurulu'nun ilke kararı dairesinde Kurum personelinin 1982 yılı ücretlerine % 20 artı 1500 lira zam yapılmasını önermekte idi. Öneri üzerinde söz isteyen olmadı. Öneri oya sunularak oybirliğiyle kabul edildi.

Gündemin altıncı maddesi, Anayasa'nın 134. maddesi gereğince yapılacak kanun düzenlemesi karşısında Kurum'un durumunun görüşülmesi idi. Kurum Başkanı Ord. Prof. Dr. Sedat Alp söz alarak; Anayasa'nın 134. maddesinde düzenlenmesi öngörülen kanunun hazırlanması aşamasında Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterlik Koordinatörlüğü ve kanun teklifi Danışma Meclisi'ne sunulduktan sonra öneri sahibi Milli Güvenlik Konseyi Üyesi Hava Kuvvetleri Komutanı Sayın Orgeneral Tahsin Şahinkaya ile yapılan temas, görüşmeler hakkında Genel Kurul'a ayrıntılı bilgi verdi. Söz alan üyeler Başkanlığın girişimlerini olumlu bulduklarını, ancak her üyenin imkânları ölçüsünde ilgililerle temas arayarak Başkanlıkça belirtilen doğrultudaki girişimlere katkıda bulunmasını ve ayrıca Genel Kurul'un görüşlerinin bir karar halinde saptanması ve Koruyucu Başkanımız olarak Sayın Cumhurbaşkanına arz edilmesini istediler. Aşağıdaki karar tasarısı hazırlanarak oya sunuldu ve hazır bulunan 26 üyenin oybirliğiyle kabul edildi.

"12 Şubat 1983 tarihinde toplanan Türk Tarih Kurumu Olağanüstü Genel Kurulu, Başkanlıkça yapılan açıklamalar ve açılan görüşmelerde üyelerin ileriye sürdükleri görüş ve önerilerin ışığı altında :

1. T. C. Anayasası'nın 134. maddesine göre düzenlenmesi öngörülen Kanunun hazırlanması aşamasında Başkanlığın girişimleri olumlu görülerek aynı doğrultuda sürdürülmesine,

2. Anayasa hükmüne göre kurulması zorunlu Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nun Başkanlıkça saptandığı gibi özel hukuk kurallarına ve Dernekler Kanunu'na göre kurulmuş olan Türk Tarih Kurumu'nun varlığını sona erdirmeyi öngörmediğine, Kurum'un ancak bugünkü statüsü ile üst kuruluş olan Yüksek Kurum'a bağlanabileceğine,

3. Kurumların işleyişi ve hukuki varlıklarının sona ermesi veya kaldırılması kuralları Medeni Kanun ve Dernekler Kanunu'nda açıkça belirtilmiş olması itibarıyla bu hükümler dışında bir uygulamanın kanunların koyduğu ana ilkelere aykırı düştüğü kadar Anayasa'nın 134. maddesinin metni ve ruhu ile bağdaşmadığına,

4. Olağanüstü Genel Kurul'un bu görüşlerinin Başkanlıkça, koruyucu Başkanımız olarak Sayın Cumhurbaşkanı'na arzına ve bu kararın karar defterine yazılarak Genel Kurul adına Başkanlık divanınca imzalanmasına,

oybirliği ile karar vermiştir".

Gündemin yedinci ve son maddesine geçildi. Üyelerden Sayın Bilâl N. Şimşir, Basımevinde baskıda ve yayın komisyonunda baskı sırasını bekleyen elliye yakın kitap bulunduğunu, bunların bir an önce basılıp yayınlanması özellikle bu aşamada zorunlu hale geldiğini söyleyerek Basımevinin Kurum yayınlarının basılmasına öncelik vermesini istedi. Söz alan üyeler bu isteğe katıldılar. İstek oya sunuldu; Bilim Kolları ve Yönetim Kurulu'na basılmasına karar verilmiş ve Genel Yayın Programı'na alınmış olan bütün kitapların bu yıl içinde bastırılması için Basımevi Müdürlüğü nezdinde gereğinin yapılması için Yönetim Kurulu'na yetki verilmesine karar verildi. Başkan Ord. Prof. Dr. Sedat Alp, Başkanlığın konu ile yakından ilgilendiğini ve herhalde yıl sonuna kadar belirtilen kitapların yayınlanacağını söyledi.

Gündemde başka bir konu olmadığından saat 16.45'te oturuma son verildi.

Toplantı Başkanı
FAHRİ ÇOKER

II. Başkan
İSMAİL ARAR

Yazman
ABDURRAHMAN ÇAYCI

Yazman
BİLÂL N. ŞİMŞİR

